

København d. 28. juli 2025

Bemærkninger fra Mændenes Hjem til Intern Revisions rapport vedr. Mændenes Hjem økonomi i årene 2023-24.

Til brug for Socialudvalgets behandling af sagen d. 13. august 2025

Indledningsvist vil vi gøre opmærksom på, at vi netop har gennemført et forhandlingsforløb med forvaltningen, hvor vi fra 2. juni 2025 har lavet en ny driftsoverenskomst for vores to stofindtagelsesrum, samt i fælles forståelse fundet andre løsninger for vores øvrige tilbud.

Der har været tale om et konstruktivt og velgennemført forhandlingsforløb, som vi gerne vil kvittere forvaltningen for. Vi tror på, at de løsninger vi sammen har fundet frem til, danner udgangspunkt for, at vi fremadrettet kan stille velfungerende tilbud med høj kvalitet til rådighed for de mest udsatte borgere i Danmark. Vi ser frem til det fortsatte og helt naturlige samarbejde med Københavns Kommune om at lykkes med denne vigtige opgave. Ikke mindst i lyset af regeringens netop lancerede værdighedsudspil, som giver mulighed for et endnu tættere samarbejde mellem Københavns Kommune og Mændenes Hjem.

Mændenes Hjem (MH) har gennem de seneste måneder stået til rådighed for den særlige undersøgelse af Mændenes Hjem's økonomi i 2023 og 2024, som Socialforvaltningen (SOF) har iværksat og bedt Intern Revision om at gennemføre.

Undersøgelsen giver flere steder anledning til misforståelser og samlet giver den ikke et retvisende indblik i de økonomiske og organisatoriske forhold. En række af de vurderinger, som Intern Revision kommer frem til, bliver dermed også mangelfulde og opfylder ikke det, vi betragter som hensigten med undersøgelsen.

For at styrke kvaliteten i processen og indsigt i de faktiske forhold omkring Mændenes Hjem's økonomi, forpligtelser og organisering, fremsætter Mændenes Hjem derfor hermed bemærkninger til Socialudvalgets behandling af Intern Revisions undersøgelse.

Centrale pointer, som uddybes i notatet, vedrører følgende:

- Mændenes Hjem har gennem år stået i en situation, hvor det ikke har været muligt på samme gang at opfylde krav fra Københavns Kommune om begrænset økonomi henholdsvis Socialtilsyn Hovedstaden vedr. opfyldelse af borgernes rettigheder. Intern Revision tager ikke højde for de forpligtelser Mændenes Hjem og Kommunen har overfor borgerne – men forholder sig ensidigt til kommunens beslutninger vedr. økonomi, selvom disse ikke rækker til at dække en normering, der er egnet til at dække borgernes behov.
- Mændenes Hjem er - efter fælles forståelse med Københavns Kommune og som forudsætning for at kunne modtage generøse donationer fra stærke fonde - organiseret som flere fonde, heraf en erhvervsdrivende fond, med de forpligtelser, der følger heraf. Intern Revisions rapport tager ikke højde for de krav til professionel drift, offentligt tilsyn og formålsforfølgelse, der følger af at være en erhvervsdrivende fond.
- Ejendomsfonden Mændenes Hjem har gennem årene sikret betydelig finansiering af aktiviteter og udvikling til gavn for de ekstremt udsatte mennesker, som Mændenes Hjem hver dag hjælper. Intern Revisions rapport tager ikke højde for den understøttende funktion for målgruppen, som Ejendomsfonden sikrer.

Mændenes Hjem har i en meget vanskelig og organisationskritisk proces handlet bedst muligt indenfor de givne rammer. Vi har stået i en situation, hvor Socialtilsyn Hovedstaden på den ene side i årevis har kritiseret rækkevidden af Mændenes Hjem's ressourcer, som tilsynet har vurderet utilstrækkelige til at løfte de behov og rettigheder, som den ekstremt udsatte målgruppe, som vi hver dag arbejder med, har, og hvor Københavns Kommune på den anden side ikke har ønsket at prioritere de nødvendige ressourcer til, at Mændenes Hjem har kunnet løfte disse forpligtelser. Dette kulminerede med, at Socialtilsyn Hovedstaden traf beslutning om lukning af centrale dele af Mændenes Hjem's aktiviteter. Denne dobbelte forpligtelse, mellem tilsynet på den ene side og kommunen på den anden side, tager Intern Revision ingen højde for i sin undersøgelse eller sine vurderinger. Intern Revision forholder sig heller ikke til det forhold, at Ejendomsfonden som erhvervsdrivende fond har visse forpligtelser, som Københavns Kommune såvel som Mændenes Hjem var bekendt med, da man i fællesskab traf beslutning om fondsopdelingen. En fondsopdeling der i øvrigt var en forudsætning for, at der kunne modtages den betydelige og generøse donation til en gennemgribende renovering af den bygning, som gennem mange år havde været forsømt grundet utilstrækkelige midler til almindeligt vedligehold og nødvendig fornyelse.

Konkrete bemærkninger til Intern Revisions undersøgelse

Intern Revision peger i deres rapport på 5 forhold vedr. Mændenes Hjem's økonomi i relation til Driftsfondens dispositioner, som vi har bemærkninger til:

1. Organisatorisk struktur
2. Overskridelse af bevillinger
3. Husleje vedr. Lille Istedgade 2
4. Udgifter til administration
5. Udgifter vedr. Tøjprojekt

Ad den organisatoriske struktur

Sammen med Københavns Kommune identificerede Mændenes Hjem's bestyrelse for omtrent 8 år siden et væsentligt behov for en professionalisering af Mændenes Hjem. Det administrative og driftsmæssige setup samt det fysiske rammer, var samlet set forældede og ikke i trit med hverken lovgivningsmæssige rammer eller med krav og forventninger til en moderne organisation.

I forbindelse med at Mændenes Hjem lykkedes med at rejse større fondes betydelige opbakning til en gennemgribende renovering af den stærkt forsømte bygning i Lille Istedgade, blev det også tydeligt, at det var både relevant og nødvendigt at lave en opsplitning i to fonde – hvoraf den ene fond, Ejendomsfonden Mændenes Hjem, i dag er en erhvervsdrivende fond.

Driftsfonden er oprettet som undtagelsesfond hvori driftsoverenskomsten med Københavns Kommune har været forankret og hvor driften af 9 afdelinger på Mændenes Hjem har fundet sted gennem de seneste år. Driftsfonden er endvidere underlagt tilsyn fra Socialtilsynet.

Som Erhvervsdrivende fond er Ejendomsfonden Mændenes Hjem forpligtet af lovgivning om erhvervsdrivende fonde, ligesom fonden er under tilsyn fra relevante myndigheder. Dette indebærer, at fonden er forpligtet af fondens formål og samtidig er forpligtet til at varetage

Ejendomsfondens økonomiske interesser med størst mulig forsvarlighed – netop med henblik på fortløbende at kunne opfylde sit formål.

Københavns Kommune har været bekendt med denne dobbelte forudsætning siden opsplitningen i to fonde. Imidlertid tager Intern Revisions afrapportering ikke nødvendig højde for denne forudsætning i samarbejdet og de forpligtelser, herunder forpligtelsen til at forfølge sit formål, der følger med, for Ejendomsfonden, at være en erhvervsdrivende fond.

Som Erhvervsdrivende fond er Ejendomsfonden Mændenes Hjem i øvrigt underlagt årsregnskabsloven, under revisionspligt af en ekstern revisor, samt forpligtet efter reglerne om God Fondsledelse. Heraf følger krav om offentlighed, transparens og ordentlighed. Hertil kommer det særlige bestyrelsesansvar, som bestyrelsesmedlemmerne er underlagt efter Lov om Erhvervsdrivende Fonde.

Ejendomsfonden har siden stiftelsen forfulgt sit formål og har i den forbindelse for de år, som den særlige undersøgelse vedrører – 2023 og 2024 – for hvert af årene sikret mere end 7 mio. kr. til specifik understøttelse af drift og udvikling af initiativerne til målgruppen.

De aktiviteter, som Ejendomsfonden har finansieret, handler fx om:

- En metodefaglig udvikling af Driftsfondens aktiviteter
- Etablering af bureau for socialt frikort og understøttelse af udviklingen af socialt frikort som skadesreducerende initiativ
- Repræsentation og mødeforplejning i begge fonde
- Arbejdstøj, renhold og udvikling af bygningerne i begge fonde
- Internationalt samarbejde med stofindtagelsesrum og stofscener i andre dele af verden
- Kaffe og råvarer til brugerne i Driftsfonden
- Psykiatrisk indsats og brobygning til kvinderne samt koordinering af vaccinationer af alle brugere med kontakt til Driftsfondens afdelinger.
- Mad, gaver, pynt og arrangementer til højtider til faste brugere af Driftsfondens afdelinger.

Samlet set medfører Ejendomsfondens forpligtelse til at forfølge sit formål, at Københavns Kommune har haft betydelig glæde af, at Ejendomsfonden har taget intentionen om professionalisering af Mændenes Hjem hhv. iværksættelse af konkrete initiativer til målgruppen på sine skuldre og er lykkedes med at betydelige midler til formålet.

En del af den professionelle udvikling af fondenes aktiviteter er i øvrigt, at Ejendomsfonden netop har ansat (og alene finansierer) en fundraiser, hvis opgave bliver at rejse midler til yderligere initiativer til målgruppen.

Som erhvervsdrivende fond har Ejendomsfonden således muligheden for at donere til og arbejde for målgruppen, herunder den målgruppe som Driftsfonden hidtil har været til for – og er samtidig forpligtet til at gøre det økonomisk forsvarligt og i overensstemmelse med gældende lov og myndigheders relevante krav til fonden. Den organisatoriske struktur og etableringen af det nuværende professionaliserede set-up har dermed været en succes til gavn for alle involverede, hvilket rapporten fra Intern Revision ikke afspejler.

Ad 1) Overskridelse af bevillinger

Baggrunden for det akkumulerede merforbrug for 2022 og 2023 er efter Mændenes Hjem opfattelse en væsentlig underfinansiering af Mændenes Hjem i forhold til forpligtelserne overfor borgerne samt de forpligtelser der følger af både lovgivningen og den dagældende driftsoverenskomst. Denne vurdering valideres solidt gennem Socialtilsyn Hovedstadens tilsyn og afgørelser gennem de senere år. Socialtilsyn Hovedstaden er samtidig den myndighed, som har kompetence til at træffe afgørelse om lukning af Mændenes Hjem's boafdelinger.

Det har således været vurderingen, at merudgifterne har været nødvendige for, at driften kunne fortsætte. Mændenes Hjem har længe og gentagne gange orienteret Socialforvaltningen om dette med henblik på at finde løsninger for driften. Der findes ganske meget skriftligt materiale og korrespondance til at dokumentere Mændenes Hjem's forsøg på at dokumentere den utilstrækkelige økonomi overfor kommunen.

Nødvendigheden af merforbrug blev bestyrket af, at Socialtilsyn Hovedstaden i 2024 traf afgørelse om, at Mændenes Hjem ikke fortsat kunne være godkendt til at drive aktiviteter i regi af servicelovens §107 og §108, idet der, på trods af øget normering i forhold til bevillingernes rækkevidde, var forbedret kvalitet, men fortsat ikke de nødvendige forudsætninger for en tilstrækkelig normering og kvalitet.

Socialtilsyn Hovedstadens afgørelse rummede også beslutning om, at §104 Kontaktstedet, Cafe Dugnad, Sundhedsrummet og § 110 Cafe Klare pr. 1. januar 2025 er overgået til at være omfattet af servicelovens §79, idet de nødvendige forudsætninger ikke har været til stede for, at de fremadrettet kan drives i regi af servicelovens §104 eller §110.

På baggrund heraf har der været drøftelser med Socialforvaltningen med henblik på at kunne søge om en godkendelsesramme af budgettet for 2025 og fremover, der sikrer, at der fortsat er både aktiviteter i regi af servicelovens §107 og §108 og §110 i Lille Istedgade, og at fordelingen af pladser skal svare til de muligheder bygningen giver i dag.

Som redegjort for indledningsvist, er disse drøftelser mundet ud i en løsning, der pr. 2. juni 2025 overordnet set indebærer, at Stofindtagelsesrummene H17 og Skyen bliver flyttet ud i en nyoprettet fond under fornyet driftsoverenskomst med Københavns Kommune. De øvrige tilbud forbliver i Driftsfonden Mændenes Hjem men med ændrede vedtægter. Den Runde Firkant, Café Klare og Kontaktstedet fortsætter med at være finansieret via bevillinger fra Københavns Kommune. For så vidt angår de tre boafdelinger på hhv. §107, §108 og §110, er der opnået fornyet godkendelse fra Socialtilsyn Hovedstaden og driften fortsætter udenfor driftsoverenskomst.

Intern Revision forholder sig i vurderingen af merforbruget slet ikke til, at den myndighed, der de facto har kompetencen vedvarende gennem flere år har forholdt sig kritisk til kvaliteten og i december 2024 traf afgørelse om, at to af boafdelinger skulle lukke og at den tredjes budget ikke kunne godkendes.

Ad 2) Husleje på Lille Istedgade

Den oprindelige husleje lå langt under almindelig markedsleje og afspejlede ikke ejendommens reelle værdi. Ejendomsfonden havde besluttet at forfølge dette med henblik på at opnå en husleje, som var mere rimelig og i højere grad afspejlede markedsværdien med henblik på at fonden opfylder sin forpligtelse til at forfølge sit formål om på bedst mulig vis at kunne understøtte initiativer til målgruppen.

Huslejen er efter justeringen endvidere stadig placeret lavt inden for et markedslejespektrum, ligesom huslejen svarer til den husleje, som Mændenes Hjem betaler for leje af lokaler fra Københavns Kommune i samme område.

Det fremgår af lejekontraktens §13, at "parterne kan løbende genforhandle lejeaftale efter behov". Det lå på tidspunktet for forhøjelsen fast, at der efter Ejendomsfondens bestyrelses vurdering var et sådant behov for genforhandling af vilkår.

Bestyrelsen i Ejendomsfonden begrundede dette med, at man udover at være forpligtet af fondens formål, også er juridisk forpligtet til at varetage Ejendomsfondens økonomiske interesse med størst mulig forsvarlighed jf. også Erhvervsfondslovens § 38.

Denne vurdering fra Ejendomsfonden side var ligeledes begrundet med, at der for lejemålet gælder nogle særlige og ganske udsædvanlige vilkår. Herunder at der bl.a. ikke er betalt forudbetalt husleje eller depositum, hvilket på sædvanlige vilkår ville udgøre en stor likviditetsplacering for lejer. Herunder gælder der i øvrigt andre og særligt gunstige vilkår for leje af ejendommen, som Mændenes Hjem altså har tilvirket restaureringen af med betydelige bidrag fra eksterne donorer.

Som det fremgår af referatet fra mødet, hvor beslutningen blev truffet, så lagde Driftsfondens bestyrelse til grund, at såfremt Driftsfonden ønskede at fortsætte sine aktiviteter på Vesterbro og at aktiviteterne skulle svare til de aktuelle tilbud og den aktuelle målgruppe, fandt ledelsen det helt urealistisk at kunne opnå lejemål i anden egnet bygning indenfor relevant økonomisk ramme, end bygningen i Lille Istedgade 2. Det vurderedes derfor helt relevant, at Driftsfonden lagde vægt på en god relation til Ejendomsfonden og tog derfor ønsket om en huslejestigning til efterretning og søgte at medvirke hertil under specifik hensyntagen til Driftsfondens egne interesser.

Derudover er det helt afgørende at bemærke, at Socialforvaltningen, jf. driftsoverenskomstens bestemmelser, blev varslet om den påtænkte huslejeregulering. Således blev forvaltningen varslet 1 år inden den påtænkte regulering. Forvaltningen gjorde ikke indsigelser herimod.

Ad 3) Udgifter til administration

Mændenes hjem har fået oplyst at den opkrævende administrationsprocent ligger under eller på niveau med sammenlignelige tilbud.

Mændenes Hjem har samtidig spejlet sin vurdering af en relevant administrationsprocent i den omkostning, som Københavns Kommune selv har lagt på taksterne – uden at Københavns Kommune dog har leveret administrative ydelser til Mændenes Hjem eller i øvrigt opgjort omkostninger til sådanne.

Det kan således oplyses, at taksterne for Driftsfonden tidligere har betalt 6 % til ledelse og administration i Københavns Kommune hvert år, selvom Driftsfonden har haft egen ledelse og administrationsfunktion og at der herudover er betalt yderligere omkostninger til fx Adm. fællesskab, Centerstab, Administrativt og teknisk personale mv.

Københavns Kommune har ikke på noget tidspunkt under afholdelsen af ovenstående udgifter varetaget Løn, HR, Regnskab, Økonomi eller andre administrative driftsopgaver for Mændenes Hjem.

Ad 4) Udgifter til tøjprojektet

Rapporten fra Intern Revision problematiserer at der har været udgifter til tøjprojektet, hvor Mændenes Hjem sikrer donationer af rent, tørt og varmt tøj til målgruppen.

Socialforvaltningen har godkendt regnskabet, hvor udgifterne oplyses og beskrives, ligesom udgifterne betragtes som en del af en nødvendig ydelse til målgruppen, som ofte møder op i snavset og ødelagt tøj. Af hensyn til værdighed, personlig hygiejne, hensynet til omgivelserne såvel som sundhedsfaglige hensyn, fx i forbindelse med behandling af sår, er rent og varmt tøj en relevant og helt nødvendig ydelse til brugerne.

Idet tøjprojektet, i lighed med andre udgifter, har været oplyst i regnskaberne og idet Mændenes Hjem ikke har modtaget kritiske bemærkninger hertil, har Mændenes Hjem selvsagt betragtet udgifterne som godkendt – og har lagt til grund, at forvaltningen har forståelse for, at det er en kerneydelse til borgerne i udsatte positioner, at de har adgang til rent og tørt tøj.